

Författare:

Niklas Andersson, Infrastrukturstrateg
Kommunstyrelsekontoret, Sektion Tillväxt

Ert dnr: 12022/0I 350**Till:** i.remissvar@regeringskansliet.se**kopia till:** i.transport.remissvar@regeringskansliet.se

Yttrande över remiss, Arlanda flygplats - en plan för framtiden (Ds 2022:11}

Sundsvalls kommun är positiv till att en plan för Arlandas utveckling tas fram. God tillgänglighet och snabba anslutningar **till** Arlanda och Stockholm är avgörande för Sundsvall och övriga Västernorrland och inte minst för vårt mycket exportinriktade näringsliv. Goda flygförbindelser behövs för att driva ett effektivt försäljningsarbete och upprätthålla kund- och leverantörsrelationer. Flera av kommunens respektive regionens företag har internationella ägare och investerare tittar på regionen där effektiva förbindelser med omvärlden är en viktig faktor när man skall fatta beslut om fortsatta eller nya investeringar.

Vi ser överlag positivt på utredningens förslag om modernisering av luftrummet, ökad kapacitet för rullbanor, taxibanor och uppställningsplatser, energiförsötjningen, samt framförallt modernisering av terminalerna så att ledtiderna för passagerare vid Arlanda kortas. Vi delar utredningens uppfattning att planeringen för dessa åtgärder behöver påbötjas omgående. Arlandas kapacitet behöver stärkas innan flygverksamheten på Bromma avvecklas.

Det är ett krav att Arlanda får en sådan kapacitet i "peak" så att minst två parallella aktörer från alla håll i Sverige samtidigt kan landa/starta på Arlanda på samma sätt som det idag fungerar med kombinationen Arlanda och Bromma.

Den gröna industritillväxten sker inte bara i de två nordligaste länen, utan även i Västernorrland. Betydande investeringar görs i Västernorrland inom exempelvis bioraffinaderi, grön vätgastillverkning och massaindusti. Vi vill därför komplettera utredningens sammanfattning om att utvecklingen i de två nordligaste länen även gäller för Sundsvall och övriga Västernorrland.

Regionala flygplatser har även en avgörande betydelse för samhällets förmåga att hantera större kriser, olyckor och särskilda händelser. Det har inte minst den pandemi som pågått de senaste åren visat. I Västernorrland finns ett av landets största, geografiskt samlade kluster inom samhällssäkerhet. Det är positivt att fördjupade analyser föreslås avseende totalförsvarspektivet.

Sundsvalls kommun delar i likhet med Region Västernorrland uppfattningen om att flygmarknaden behöver ställa om snabbt för att även luftfarten ska minska sin klimatpåverkan och nå beslutade klimatmål. Och att detta kommer behöva åstadkommas genom bland annat flygbranschens egna ansträngningar för teknisk innovation, genom ekonomiska styrmedel samt genom offentligt stöd. En del av denna omställning och att minska flygets klimatpåverkan är övergången till fossilfritt flygbränsle. Centralt för detta är produktion och utveckling av dessa bränslen, och precis som utredaren slår fast finns det i Sverige goda möjligheter till att bidra till en ökad tillgång på dessa, många gånger begränsade, bränslen.

I Västernorrland finns förutsättningarna, förmågan och kunnandet till att bidra och driva denna utveckling och omställning. Dels genom de många aktörer som är verksamma inom regionala styrkeområden som skoglig bioekonomi och förnybar energi, där det redan idag finns initiativ till produktion av fossilfria flygbränslen. Men även genom tillgången på inhemska råvaror som till exempel restflöden från skogs- och jordbruk där det finns potential till ett ökat hållbart uttag¹, som skulle kunna användas för produktion av biodrivmedel.

Däremot kan det konstateras att produktionsanläggningar och ny teknik som är nödvändigt för en inhemsk produktion av fossilfritt flygbränsle är kostnadskrävande. Och just avsaknaden av inhemska storskaliga produktionsanläggningar har identifierats som ett hinder för denna utveckling². Förslaget är att regeringen bör ta fram en plan för produktion och distribution av fossilfri energi för flygets behov samt tillsättandet av en "flygbränslekommission" är därför välkommet. Däremot är det viktigt att betona att ett investerings- och/eller driftsstöd bör utvärderas omgående av denna kommission utan dröjesmål. Detta eftersom storskalig produktion av fossilfria flygbränslen är nödvändigt för flygets omställning. Förutsättningarna inhemska producenter ges för att producera fossilfria flygbränslen är därför avgörande för nödvändiga investeringar som kan bidra till denna omställning, samt att det tar tid att gå från pilot- och demonstrationsanläggningar till fullskalig produktion.

Gynnsamma möjligheter för inhemsk produktion av fossilfritt flygbränsle är även en möjlighet till att generera arbetstillfällen och stärka lokal och regional konkurrenskraft och utveckling. En ökad produktion av biodrivmedel kan bidra till detta och att minska flygets klimatpåverkan, samtidigt som det kan bidra till utvecklingen och omställningen till en biobaserad och cirkulär ekonomi samt stärka Sveriges försökningsstrygghet av biodrivmedel. Däremot är förbättrade möjligheter för inhemsk produktion av biodrivmedel för flyget enbart en del av övergången till fossilfritt flygbränsle. Det är därför viktigt att samtliga alternativa fossilfria flygbränslen som kan bidra till omställningen inkluderas i den nationella flygbränsleplanen och i investerings- och/eller driftstödet som bör utvärderas omgående av flygbränslekommissionen.

¹ Se *Böljesson, P. (2021). Potential för ökad tillförsel av inhemsk biomassa i en växande svensk bioekonomi - en uppdatering.* Lunds universitet. Avdelningen för miljö- och energisystem.

² Se bland annat *Marknadsanalys och affärsmodell gällande lönsamhet av biobränsleförflygplatsfordon och luftfarkoster, med inriktning av icke-statliga, regionala flygplatser i Norrland* (framtagen åt Trafikverket 2018).

Sundsvalls kommun

Bodil Hansson
Kommunstyrelsens ordförande